

DOĞAL AFETLER VE KORUNMA YOLLARI

Doğada oluşan, canlıları öldüren, çevreye zarar veren olaylara **doğal afet** denir.

1. DEPREM (Zelzele)

1. Yerde aniden oluşan sarsıntı ve titreşimlere denir.
2. Binaları, köprüleri yıkar.
3. İnsanlar ve diğer canlılar yıkılan binaların altında kalarak ölürler yada sakatlanırlar.

Depremden Önce Alınacak Önlemler

- 1- Depreme dayanıklı binalar yapmalıyız.
- 2- Bina yapacağımız yere zemin etüdü yaptırmalıyız.
- 3- Evimizde yıkılacak eşyaları sağlamlaştırmalıyız.

Deprem Anında Yapılması Gerekenler

- 1- Sakin olmalı, panik yapmamalıyız.
- 2- Sağlam olduğunu bildiğimiz eşyaların altına veya yanına sığınmalıyız.
- 3- Pencere, balkon, merdiven ve asansörden uzak durmalıyız.
- 4- Enkaz altında kalmışsak, yerimizi belli etmek için cisimlere vurarak ses çıkartabiliriz .

Deprem Sonrası Yapılması Gerekenler

- 1- Sarsıntı geçtikten sonra hemen sonra binadan hemen çıkmalıyız.
- 2- Güvenli, açık alanlara gitmeliyiz.
- 3- Yanıcı maddelerle binalara yaklaşmamalıyız .
- 4- Ailemizle önceden belirlenen yerlerde buluşmalıyız.

2. YANGIN

- Alevlerin büyüyerek her yeri sarması ve yakması olayına **yangın** denir.
- Yangın gördüğümüzde **110 veya 177**yi aramalıyız.

Yangından Korunmak İçin

1. Kibrit, çakmak gibi yanıcı aletlerle oyun oynamamalıyız.
2. Soba, ocak gibi ateşli aletlerden uzak durmalıyız.
3. Ormanda ateş yakmamalıyız.
4. Sigara, cam gibi şeyleri ormana atmamalıyız.

3. SEL

- Şiddetli yağmurlar nedeniyle dereler ve nehirlerin taşması sonucu oluşan büyük su baskınlarına denir.

Selden Korunmak İçin

1. Dere yatakları evler yapılmamalıdır.
2. Ormanlık alanlar çoğaltılmalıdır.
3. Akarsular üzerinde barajlar yapılmalıdır.
4. Şehirlerde yer altlarına suları taşıyacak borular döşenmelidir.

4. ÇIĞ

- Dağın yamaçlarında biriken karların hızlıca inmesi olayına **çığ** denir.
- Çığ genellikle ormanlık olmayan dağların yamaçlarında oluşur.
- Ülkemizde çığ felaketleri en fazla **Doğu Anadolu Bölgesi'nde** görülür.

Çığdan Korunmak İçin;

1. Çığ riski yüksek yerlere evler, yollar yapılmamalıdır.
2. Bu alanlar ağaçlandırılmalıdır.
3. Dik yamaçların eteklerine duvarlar örülmelidir.

5. HEYELAN (TOPRAK KAYMASI)

- Yamaçlarda bulunan toprağın kayması olayına **heyelan** denir.
- Şiddetli yağışlar, ormanların yok edilmesi, şiddetli depremler heyelanın en önemli nedenidir.
- Ülkemizde heyelan en fazla **Karadeniz Bölgesi'nde** görülür.

Heyelandan (Toprak Kaymasından) Korunmak İçin

1. Dik yamaçların eteklerine evler yapılmamalıdır.
2. Dik yamaçlar ağaçlandırılmalıdır.
3. Dik yamaçların eteklerine duvarlar örülmelidir.

6. EROZYON (Toprak Aşınması)

- Toprağın verimli tabakasının su ve rüzgarın etkisiyle aşınması ve taşınmasına **erozyon** denir.

Erozyonu önlemek ve zararlarından korunmak için

1. Boş yerler ağaçlandırılmalıdır.
2. Ağaçlar korunmalıdır.
3. Eğimli arazilere teraslandırma (sekiler) yapılmalıdır.
4. Tarlalar eğime ters yönde sürülmelidir.
5. Erozyonun zararları konusunda halk eğitilmelidir.

7. KASIRGA (FIRTINA)

- Çok şiddetli rüzgarlar **kasırga** veya **fırtına** denir.

Fırtınadan Korunmak İçin

1. Evlerimizin çatılarını sağlam yapmalıyız.
2. Fırtınalı havalarda dışardaysak hemen içeri girmeliyiz.
3. Evlerimizde camlardan uzak durmalıyız.

8. HORTUM

- Şiddetle dönen havaya **hortum** denir.
- Önüne ne gelirse havalandırıp fırlatır.

9. TUSUNAMİ

- Okyanus kenarlarında depremlerden sonra oluşan çok büyük, hatta dev dalgalara **tsunami** denir.
- Tsunami önlenemez, ancak kaçabiliriz.

10. YILDIRIM DÜŞMESİ

- Bulutlar arasında oluşan elektrik akımının toprağa düşmesine **yıldırım düşmesi** denir.
- Yağışlı havalarda gerçekleşir.

Yıldırımdan Korunma Yolları

1. Binaların bacalarına **paratoner** (yıldırımsavar) yerleştirilmelidir.
2. Yağmurlu havalarda ağaç, direk gibi dik yerlerin altında durmamalıyız.

